

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลังจากที่ราชอาณาจักรลาว สถาปนาเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ในปี พ.ศ. 2518 ประเทศลาวได้พัฒนาประเทศภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ซึ่งมีหลักการสำคัญอยู่ 2 ข้อ คือ

1. เพื่อปกป้องอธิปไตยของประเทศลาว
2. เพื่อพัฒนาประเทศลาวให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

การจะได้มาซึ่งความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ประเทศลาวจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากนานาประเทศ ทั้งในด้านเทคโนโลยี องค์ความรู้และเงินทุน ต่อประเด็นในเรื่องความช่วยเหลือจากนานาประเทศ ถึงแม้ว่าในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2518 ที่ประเทศลาวเกิดความขัดแย้งขึ้นภายในประเทศ ประกอบกับยังไม่ได้มีการสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับนานาประเทศ แต่หลังจากที่ประเทศลาวได้รับเอกราชและอำนาจอธิปไตยอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2518 แล้ว ประเทศลาวจึงได้เริ่มสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งในด้านการค้า การทูต และความร่วมมือด้านอื่น ๆ กับ 52 ประเทศในปี พ.ศ. 2519 จนเมื่อปี พ.ศ. 2543 ประเทศลาวได้สถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับชาติอื่น ๆ รวม 100 ประเทศ อาทิเช่น เวียดนาม จีน ไทย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เป็นต้น

จากการที่ประเทศลาวได้สถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับชาติอื่น ๆ นั้นได้นำมาซึ่งผลประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างมหาศาล ทั้งในด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีกับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในแถบอาเซียนโดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 ที่ผ่านมามีประเทศลาวได้มีโครงการพัฒนาที่อาศัยความร่วมมือจากต่างชาติในด้านต่าง ๆ มากมาย อาทิเช่น โครงการพัฒนาระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน โครงการพัฒนาระบบการค้า การนำเข้า การส่งออก ระบบคมนาคม ระบบการศึกษาและระบบการสื่อสารมวลชน ฯลฯ ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวนั้นสามารถยกระดับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นเป็นลำดับ

ในส่วนของโครงการพัฒนาสื่อสารมวลชนให้เป็นระบบนั้นประเทศลาวได้นำเอาเทคโนโลยีในการผลิตงานด้านสื่อสารมวลชนเข้ามาจากต่างประเทศ และยังสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กรสื่อสารมวลชนซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐของประเทศลาว โดยปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กรซึ่งแต่เดิมเป็นระบบแบบหน่วยงานรัฐมาเป็นองค์กรที่เน้นการบริหารจัดการตามองค์ความรู้ที่ได้รับมาจากต่างประเทศมากยิ่งขึ้น โดยองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับมาจากต่างประเทศนั้นนอกจากจะเกิดจากการที่ได้รับความร่วมมือมาจากต่างประเทศแล้ว ยังเกิดจากการที่บุคลากรในองค์กรได้ไปศึกษาเรียนรู้มาจากต่างประเทศอีกด้วย

กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ในฐานะกระทรวงที่ควบคุมบริหารราชการแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการผลิตงานสื่อสารมวลชนก็เป็นอีกกระทรวงหนึ่งที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการทำงานอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ตั้งแต่กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมมีหน้าที่สำคัญในการกำกับดูแลสื่อมวลชนของประเทศลาวทั้งระบบไม่ว่าจะเป็น สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ โดยในปัจจุบัน การปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรสื่อสารมวลชนของประเทศลาวได้มีการกำหนดพันธกิจ วิสัยทัศน์ ที่มุ่งเน้นการทำงานอย่างมีระบบและมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีการผลิตงานสื่อสารมวลชนที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชน

จากการปรับปรุงระบบการบริหารราชการของภาครัฐได้ส่งผลต่อเนื่องไปยังส่วนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ซึ่งส่วนหนึ่งอันเป็นส่วนงานที่มีความสำคัญที่สุดของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ก็คือสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวแบ่งออกเป็น 11 แผนก ได้แก่ (1) แผนกงานบริหาร (2) แผนกข่าวภายในประเทศ (3) แผนกข่าวต่างประเทศ (4) แผนกรายการช่อง 1 (5) แผนกรายการช่อง 3 (6) แผนกรายการช่อง 5 (7) แผนกรายการบันเทิง (8) แผนกคั่นคว่าเทคนิค (9) แผนกบริการเทคนิค (10) แผนกข่าวภาษาอังกฤษ และ (11) แผนกข่าวภาษาฝรั่งเศส ทั้งนี้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวอยู่ภายใต้กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมโดยมีกรมสื่อมวลชนเป็นฝ่ายดูแลโดยตรง และมีคณะกรรมการบริหารงาน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการอีก 4 คน

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีพันธกิจวิสัยทัศน์ในการบริหารเป็นของตนเอง โดยมุ่งหวังที่จะเป็นสถานีโทรทัศน์ที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และมีคุณภาพแก่ประชาชนลาว เพื่อให้ประชาชนลาวมีความรู้ที่เท่าทันนานาอารยะประเทศ ซึ่งนโยบายพันธะกิจ วิสัยทัศน์ทั้งหมดนี้จะอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมอีกชั้นหนึ่ง

นายบัวสอน พงพานัน ผู้อำนวยการใหญ่สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้กล่าวไว้ในเอกสารแสดงนโยบายของค.ค.ท. พ.ศ. 2547 ว่า “ถ้าประชาชนลาวสามารถรับรู้ข่าวสารได้หลากหลาย และเปิดกว้างจะเป็นประโยชน์กับประชาชน และประเทศชาติมากกว่าการปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้มีการเปลี่ยนแปลง โดยเห็นได้จากกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ในฐานะกระทรวงที่มีหน้าที่ควบคุมสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว มีนโยบายที่จะปล่อยให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวสามารถกำหนดนโยบาย และปฏิบัติงานภายใต้การตัดสินใจของตนเอง ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้เกิดการเปิดกว้างในการรับรู้เหตุการณ์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกอย่างเสรี ซึ่งทำให้ประชาชนลาวได้นำความรู้จากต่างประเทศมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาวะแวดล้อม และความเปลี่ยนแปลงของประเทศ และของโลก ได้มากกว่าการปิดกั้นข้อมูลข่าวสารแบบเดิม

อย่างไรก็ตามการที่จะทำให้ประชาชนสามารถรู้เท่าทันถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้นั้น ระบบการสื่อสารมวลชนถือเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง และในส่วนของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงมีนโยบายสำคัญคือการให้ความสำคัญกับประโยชน์ของประชาชนสูงสุด โดยไม่สนใจเป้าหมายด้านการพาณิชย์ หรือยอดรายได้อื่นใดไปมากกว่าตัวเนื้อหาข้อมูลข่าวสารที่จะมอบให้แก่ประชาชน ยิ่งหน่วยงานในส่วนของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมอันประกอบด้วย สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์ มีเพียงสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่มีศักยภาพในการเข้าถึงประชาชนลาวสูงสุดแล้ว เพราะความได้เปรียบในการเสนอข่าวทั้งภาพและเสียงไปพร้อมกันแล้วสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ยิ่งต้องตระหนักถึงภารกิจในการทำงานยิ่งขึ้นเป็นทวีคูณ

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2526 ภายหลังจากที่ประเทศลาวได้รับเอกราชจากต่างชาติ 8 ปี (พ.ศ. 2518) โดยในแรกเริ่มนั้นสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการของพรรคและรัฐบาลในการเป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์นโยบายของภาครัฐ และตอบสนองความต้องการข้อมูลข่าวสารของประชาชนลาว ในการประชุมของศูนย์กลางพรรคครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2525 ได้มีการแถลงเหตุผลและเงื่อนไขของการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวว่าพรรคและรัฐบาลลาวมองเห็นความสำคัญและอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ที่จะสามารถใช้สื่อดังกล่าว ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์แนวทางนโยบายของพรรค และแผนพัฒนาประเทศชาติของทางรัฐบาล อีกทั้งบรรดาประเทศใกล้เคียงมีระบบโทรทัศน์ที่มีกำลังส่งสูง สามารถแพร่ภาพเข้าไปในหลายพื้นที่ในประเทศลาว

รายการส่วนใหญ่ในตอนแรกที่เริ่มก่อตั้งสถานี จึงเป็นรายการข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของผู้นำพรรคและรัฐบาล รายการการศึกษาอบรมและรายการที่ให้ความบันเทิงแก่ประชาชนตามลำดับ รายการส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาทำให้คนในสังคมมีจิตสำนึก และอุดมการณ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในอันที่จะพัฒนาประเทศชาติ ยึดมั่นในทัศนะของพรรคและหลักการทางการเมือง ตามแนวนโยบายของพรรค องค์กรสื่อมวลชนในช่วงนั้นจึงเป็นเพียงเครื่องมือในการโฆษณาประชาสัมพันธ์แนวทงนโยบายของพรรคเป็นสำคัญ

แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา พรรคได้เริ่มเล็งเห็นความสำคัญของสื่อโทรทัศน์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมอย่างมาก อันเนื่องมาจากการเข้ามาแย่งชิงผู้ชมประชาชนลาวของสื่อข้ามพรมแดน เช่น คลื่นวิทยุโทรทัศน์จากประเทศไทย พรรคจึงได้ปรับปรุงสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวให้มีลักษณะเป็นองค์กรสื่อสารมวลชนตามแบบองค์กรสื่อสารมวลชนของต่างประเทศมากยิ่งขึ้น (บัวสอน พงพานัน, 2547) และเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2538 รัฐบาลอนุญาตให้กลุ่มชินคอร์ปไปตั้งสถานีโทรทัศน์ในลาวมีชื่อว่า สถานีโทรทัศน์ IBC ลาวช่อง 3 ด้วยกำลังส่ง 10 กิโลวัตต์ ซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างรัฐกับเอกชนไทย (บริษัทชินวัตร) แต่พอดำเนินกิจการได้เกือบ 1 ปี ก็เกิดมีบางปัญหาที่ไม่สามารถตกลงกันได้ และฝ่ายเอกชนไทยมุ่งแต่ผลกำไรทางด้านธุรกิจเป็นหลัก จึงเป็นเหตุให้สถานีโทรทัศน์ IBC ลาวช่อง 3 ถูกโอนมาเป็นสถานีของรัฐเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2539

ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานครั้งใหญ่ อันเนื่องมาจากทางพรรคเห็นว่า การดำเนินงานของภาคเอกชนจากประเทศไทย (กลุ่มชินคอร์ป ประเทศไทย) ที่บริหารสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 มีแนวโน้มเพื่อการพาณิชย์มากเกินไปที่รัฐบาลจะดูแลควบคุมได้ การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ทำให้เกิดการจัดองค์กรใหม่โดยให้มีการรวมตัวของ 2 สถานีโทรทัศน์ ซึ่งก่อนหน้านี้เป็นสถานีที่อิสระต่อกันโดยมีผู้อำนวยการคนละคน และมีระบบการทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งทั้ง 2 สถานีนั้นคือ สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 1 หรือ สทล.1 และสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 หรือ สทล.3 สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 มีการบริหารในลักษณะที่เป็นเชิงพาณิชย์ มีเนื้อหารายการแบบบันเทิงและมีโฆษณาเครื่องตีมีนเมา เช่นโฆษณาสุราลักษณะการดำเนินงานของสถานีนี้จึงสวนทางกับแนวทงนโยบายของพรรคและรัฐบาล ซึ่งในที่สุดภาคเอกชนได้ถูกถอนสัมปทานออกจากการบริหารสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 ไป

การรวมตัวกันของสองสถานีโทรทัศน์ดังกล่าว ทำให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการมีระบบโทรทัศน์ 2 แบบในประเทศได้จบลง การบริหารงานภายหลังจากการรวมตัวกัน เป็นองค์กรภายใต้การบริหารที่มีวัฒนธรรมการทำงาน และรูปแบบการสร้างสรรค์รายการที่เหมือนกันนั้นมี

ประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อประชาชนได้ดีกว่าแบบเดิม ที่ต่างคนต่างแข่งกันไปในคนละทิศทาง ไม่สนองต่อนโยบายในระดับประเทศ อีกทั้งยังสามารถประหยัดงบประมาณแผ่นดินในการบริหารงาน และสามารถผนวกรวมทรัพยากรทั้งในด้านทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรเครื่องมือเทคโนโลยีของแต่ละองค์กร ให้สามารถนำเอามาใช้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้มากขึ้น

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนสถานีโทรทัศน์และผู้ดำเนินงาน (พ.ศ.2548)

ชื่อสถานี	ผู้ดำเนินงาน
1. สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 1 (สทล. 1)	- กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม
2. สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 (สทล. 3)	- กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม
3. สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 5 (สทล. 5)	- กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม
4. สถานีโทรทัศน์เวียดนาม ช่อง VTV (ช่อง 11)	- องค์การความร่วมมือด้านสื่อโทรทัศน์ ลาว-เวียดนาม
5. สถานีโทรทัศน์ CCTV (ช่อง 9) ของจีน	- สถานีโทรทัศน์แห่งชาติจีน ณ กรุงปักกิ่ง CCTV
6. สถานีส่วนท้องถิ่น (ต่างจังหวัด) ใน 16 จังหวัด และ 1 เขตพิเศษ (17สถานี)	- กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม และ ส่วนการปกครองท้องถิ่น

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าลาวเองมีสถานีที่เป็นของลาวจริง ๆ เพียง 3 สถานีคือ สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 1 (สทล. 1) สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 3 (สทล. 3) และ สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวช่อง 5 (สทล. 5) ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงแถลงข่าว และ วัฒนธรรม ส่วนสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 หรือ VTV และ CCTV นั้นเป็นเพียงสถานีเครือข่ายของ เวียดนาม และจีน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับรายการของลาว นอกจากนี้ยังมีสถานีโทรทัศน์อยู่ตามแต่ละจังหวัด ซึ่งดำเนินงานภายใต้การควบคุมดูแลของแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมของ จังหวัดนั้นๆ

ปัจจัยหนึ่งที่เป็นผลกระทบที่ทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ต้องมีการปรับองค์กรอย่าง เร่งด่วน ก็คือการเข้ามาของรายการของโทรทัศน์จากต่างประเทศ เช่น รายการจากสหรัฐอเมริกา รายการจากญี่ปุ่น รายการจากฝรั่งเศส รายการจากจีน รายการจากไทย ฯลฯ ซึ่งได้เข้ามาแข่งขัน และทำให้ประชาชนผู้ชมชาวลาวเกิดความสนใจอย่างมาก โดยสามารถรับชมผ่านดาวเทียมหรือ รายการจากเคเบิลทีวี ซึ่งถือเป็นคู่แข่งที่สำคัญของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว ตัวอย่างรายการ จากต่างประเทศที่เป็นที่นิยม เช่น “รายการ Cartoon Network” “สถานีบันเทิง MTV” “รายการกีฬา ESPN” ฯลฯ ซึ่งเป็นรายการที่เจาะกลุ่มวัยรุ่นและเด็กได้อย่างดี ส่วนในกลุ่มของช่องรายการข่าว

CNN BBC และ CNBC ก็เข้าเป็นคู่แข่งในกลุ่มผู้ชมชาวลาวที่เป็นกลุ่มคนทำงาน และกลุ่มปัญญาชน ซึ่ง รายการต่างประเทศเหล่านี้จะผ่านระบบดาวเทียมหรือเคเบิลทีวี ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยจะไม่มีรายการใดเลยที่ออกอากาศเป็นภาษาลาว (ตัวเมืองใหญ่ ๆ จะมีระบบดาวเทียม และเคเบิลทีวีเกือบทั้งหมด) ส่วนคนที่ไม่มีเงินซื้อจานดาวเทียมยังสามารถดูรายการจากโทรทัศน์ไทยได้จากการส่งสัญญาณปกติ

ภาครัฐบาลเองโดยเฉพาะกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ที่ดูแลการทำงานของสื่อมวลชนเป็นฝ่ายอนุญาตให้บริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนในการขยายเครือข่ายระบบเคเบิลทีวี ไม่มีการจำกัดในการติดตั้งจานดาวเทียมแต่อย่างใด เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่เปิดโอกาสให้สื่อต่างชาติเข้าไปมีอิทธิพลในประเทศลาวและที่สำคัญรายการต่าง ๆ ที่ผลิตในประเทศไม่สามารถผลักดันให้รายการของตนเองเข้าไปเป็นทางเลือก และก็เป็นเรื่องยากที่จะแข่งขันกับรายการของต่างประเทศ ประกอบกับเทคโนโลยีปัจจุบันที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมเลือกดูรายการโทรทัศน์ได้ โดยไม่มีข้อจำกัด ในมิติเรื่องเวลาและสถานที่

ด้วยเหตุนี้ระบบโทรทัศน์ลาวจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด และให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการ โดยการยกมาตรฐานของรายการประเภทต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้ชมภายในประเทศ และสามารถแข่งขัน เพิ่มพูนความรู้เท่าทันให้ประชาชนลาวในระดับสากล ยิ่งในสภาพความเป็นจริงที่ระบบสื่อโทรทัศน์ และระบบสื่อมวลชนลาวยังอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลทั้งหมด ซึ่งมีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานดูแล ทำให้ระบบสื่อมวลชนลาวยังอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล จึงทำให้การนำเสนอเนื้อหาของสื่อส่วนหนึ่งต้องตอบสนองต่อนโยบายของรัฐด้วย เพราะฉะนั้นนโยบายของพรรคและการคุ้มครองของทางภาครัฐ จึงมีผลทำให้การปรับตัวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวที่กำลังจะออกมาเป็นองค์กรสื่อ และสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีในอนาคตนั้น ต้องเป็นไปตามการชี้นำของรัฐบาล จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวขององค์กรสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวนั้นมาจากปัจจัยใดบ้าง ภาครัฐมีอิทธิพลเพียงไรและอย่างไรต่อการปรับตัวขององค์กรสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว มีปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดการปรับองค์กรอีกหรือไม่ เช่น ปัจจัยจากการเปิดประเทศเข้าสู่ระบบทุนนิยมการค้าเสรี ปัจจัยจากการเข้ามาขององค์กรสื่อข้ามชาติ ฯลฯ เพื่อให้สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวเป็นหน่วยงานสื่อมวลชนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งยังสามารถตอบสนองความต้องการด้านข้อมูลข่าวสาร สารบันเทิงให้กับสังคม และประชาชนลาวอย่างสูงสุดต่อไป

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว จึงได้เสนอเป็นปัญหามาวิจัยได้ ดังนี้

1.2 ปัญหามาวิจัย

1. สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเมืองสังคมและวัฒนธรรมมีผลอย่างไรต่อการปรับตัวขององค์กร
2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการปรับองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมาจากปัจจัยใดบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงการปรับตัวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองภายในประเทศและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยปัจจัยภายในและภายนอกที่ก่อให้เกิดการปรับองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้จำกัดเวลาเริ่มตั้งแต่มีการปรับองค์กรโทรทัศน์แห่งชาติลาวในปีพ.ศ.2542 จนถึงปัจจุบันโดยพิจารณาเฉพาะสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวส่วนกลาง ไม่นับรวมสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น

1.5 ข้อสันนิษฐานการวิจัย

1. นโยบายของรัฐและอุดมการณ์ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวมีผลกระทบโดยตรงต่อการปรับตัวของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวที่เป็นสถานีของรัฐบาลโดยที่มีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นฝ่ายดูแล
2. รูปแบบการดำเนินงานของระบบโทรทัศน์แห่งชาติลาว มีลักษณะของการทำงานในระบบราชการทั่วไป
3. ระบบโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีการปรับตัวอย่างมากสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจการตลาดที่เข้ามามีบทบาทในประเทศลาว

1.6 นิยามศัพท์

สถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว	เป็นสื่อสารมวลชนแขนงหนึ่งที่มีภาระบทบาทในการโฆษณา นโยบายของพรรคและแผนพัฒนาประเทศของรัฐบาลและให้ข้อมูล ข่าวสารและความบันเทิงแก่ผู้ชม เป็นสถานีส่วนกลาง สทล 1 สทล 3 สทล 5
ปัจจัยภายใน	นโยบายสถานี การจัดองค์กร การบริหารสถานี การบริหารบุคลากร ระบบประมาณ และเทคโนโลยีการผลิต
ปัจจัยภายนอก	โครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี เทคโนโลยีการสื่อสาร อิทธิพลของสื่อต่างประเทศที่เข้าไปมีบทบาทในลาว
การบริหารจัดการ	กระบวนการดำเนินงานองค์กรเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยผ่านทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ โดยกระบวนการเหล่านี้สามารถแยกออกเป็น 5 ส่วนได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) และ การควบคุมงาน (Controlling)
โครงสร้างองค์กร	หมายถึง ระบบการติดต่อสื่อสาร และอำนาจบังคับบัญชา ที่เชื่อมต่อกันและกลุ่มคนเข้าด้วยกัน เพื่อทำงานร่วมกัน จนบรรลุเป้าหมายองค์กร ลักษณะที่สำคัญประกอบด้วย การแบ่งงานกันทำ และการประสานงานการปฏิบัติเข้าด้วยกัน
การปรับตัว	หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานให้เป็นระบบมากขึ้น ทั้งเรื่องการบริหารจัดการองค์กร การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รวมทั้งการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตรายการต่าง ๆ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจถึงปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ที่ส่งผลต่อการปรับองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวและผลกระทบที่อาจจะเป็นไปได้ ต่อโครงสร้างและการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวภายหลังการปรับองค์กร อันจะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงาน พัฒนาสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวได้

2. บุคลากรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวจะสามารถนำเอาผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างความเข้าใจในปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อองค์กรของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาว
3. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างองค์กรและการดำเนินงาน อันจะทำให้การบริหารงานของสถานีโทรทัศน์แห่งชาติลาวมีประสิทธิภาพมากขึ้น